

В. Ф. Кучерук, П. Й. Шиманський

**Спеціальний музичний інструмент:
В. Власов. Джазові мініатюри для баяна
(акордеона).
Німе кіно**

Методичні рекомендації для самостійної роботи
з курсів
«Спеціальний музичний інструмент» та «Методика викладання гри на
музичному інструменті»

УДК 785.1:784:786.8(072)
ББК 85.315.46я73-9
К 95

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 5 від 12.02.2017 р.)

Рецензенти:

Тиможинський В. А. – заслужений діяч мистецтв України, голова предметно-циклової комісії музично-теоретичних дисциплін Волинського державного училища культури і мистецтв ім. І. Стравінського;
Охманюк В. Ф. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музично-практичної підготовки.

Кучерук В. Ф.

К 95 Спеціальний музичний інструмент: В. Власов. Джазові мініатюри для баяна (акордеона). Німе кіно : методичні рекомендації для самостійної роботи з курсу «Спеціальний музичний інструмент», «Методика викладання гри на музичному інструменті» / В. Ф. Кучерук, П. Й. Шиманський. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 12 с.

У методичних матеріалах пропонується короткий опис творчості видатного баяніста, композитора, професора Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової В. П. Власова. Викладені методичні поради щодо виконання його музичного твору «Німе кіно» на основі запропонованих нот.

Методичні рекомендації рекомендовані студентам вищих навчальних закладів напряму “Музичне мистецтво” для курсів «Спеціальний музичний інструмент» та «Методика викладання гри на музичному інструменті», а також аспірантам, учителям, працівникам закладів культури і мистецтв для самостійної роботи.

УДК 785.1:784:786.8(072)
ББК 85.315.46я73-9

© Кучерук В. Ф., Шиманський П. Й., 2017

Власов В. П. – лауреат Всеукраїнського конкурсу на кращий твір для народних інструментів (1977), член Спілки кінематографістів України (1991), член Спілки композиторів України (1992), заслужений діяч мистецтв України (1996).

Закінчив Львівську державну консерваторію імені М. В. Лисенка (нині – Львівська Національна музична академія імені М. В. Лисенка) у 1963 році (клас М. Д. Оберюхтіна).

1955 – 1963 рр. – соліст Одеської обласної філармонії, викладач баяна в Одеському культосвітньому училищі.

Віктор Петрович Власов з 1965 року по теперішній час працює на посаді професора кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової (1974 – 1982 рр. завідувач кафедри народних інструментів).

Композиторська творчість представлена музичною комедією «Блиск і злидні Молдаванки» (за п'єсою Г. Голубенка), операми «Снігова королева» (лібрето Р. Розенберг по Г. Х. Андерсену), «Білі троянди» (лібрето Р. Бродавка по новелі С. Цвейга «Лист незнайомки»), «Гранатовий браслет» (лібрето Р. Розенберг за повістю О. Купріна), багатьма творами для хору, оркестру, ансамблів народних інструментів, для бандури, домри, балалайки, джазових оркестрів та естрадних ансамблів, романсами. А також піснями

(60), музикою до художніх і документальних кіно- і телефільмів («Зухвалість», «Причал», «Гу-Га», «Продавець повітря», «Порт», «Навіки 19-річні», «Трен-Брень» та інші (всього понад 25).

Особливе місце у творчості Віктора Власова займають твори для баяна, серед яких 3 концерти (1964, 1965, 1973). Останній вперше виконаний автором у Великому залі Одеської консерваторії 16 грудня 1974 року. Камерні твори складають: Сюїта-симфонія (1982), «П'ять поглядів на країну ГУЛАГ» (1991), INFINITO (1994), «Телефонна розмова» (1997), фантазії та обробки народних мелодій («Парафраз на народну тему», «Веснянка», «Гаївка», «Колядка»), «Terra incognita», «Концертний триптих імені династії Воєводіних», «Імпровізація і токато на тему ААСЕ», «Концертний триптих на тему картини І. Босха «Страшний суд», «У сузір'ї Центавра», естрадно-джазові п'єси (понад 30), музика для дітей та юнацтва.

Композиторська творчість В. Власова тісно пов'язана з традиціями української і російської класики, а також продовжує новаторську лінію використання фольклору. Його твори видані в Україні, Росії, Югославії, Німеччині загальним тиражем понад мільйон екземплярів, постійно звучать у програмах Національних та Міжнародних конкурсів і фестивалів, включаються в навчальні програми, хрестоматії, в «Антологію літератури для баяна», постійно використовуються провідними колективами і виконавцями України, Росії, інших країн. Також записані на численних платівках та компакт-дисках.

У 2003 році Російською академією музики імені Гнесіних Віктор Власов удостоєний міжнародної нагороди – *Срібний диск «За заслуги в баянному мистецтві»*.

Науково-творча діяльність представлена навчально-методичними працями, монографіями: «Виконання поліфонічних творів на баяні» (Одеса, 1979), «Способи виконання штрихів на баяні» (1980), «Методика роботи баяніста над поліфонічними творами» (М., 1991; М., 2004), «Методика роботи баяніста над поліфонією» (К., 1995); низкою нарисів «Про творчу

діяльність І. А. Яшкевича» (М., 1984), «Народне виконавство – професійні традиції» (Одеса, 1994), «Виконавська інтерпретація джазових стилів на баяні» (К., 1998), «Школа джазу на баяні (акордеоні)» (Одеса, 2008).

Під його рецензуванням опубліковані численні нотні та наукові видання, серед яких: «Вибрані прелюдії і фуги І.С. Баха в перекладенні для баяна» М. Оберюхтіна (К., 1983). «Школа виконавської майстерності баяніста (акордеоніста)» М. Давидова (К., 1998) та інші.

П'єса «Німе кіно» В. Власова – яскравий приклад сучасного естрадного твору для баяну, акордеону написаний у простій тричастинній формі. Формотворче та образне навантаження має чуттєва мелодична лінія, основним інтонаційним зерном якої є секундова інтонація. Експозиційне речення складається з чотирьох тактів. У другому реченні (тт. 6-9) тема проводиться у варіантно-варіаційному викладі, мелодія опускається в нижчу тесситуру тональності домінанти. Розвиток мелодичної канви першого та другого речень другої частини твору формується на основі хроматичного ходу в лівій руці, який завершується низхідним ходом (т. 15, 19). Третє речення складається з трьох однакових остинатних послівок які завершуються акцентованим синкопованим тритоном, що розв'язується в тоніку. Третя частина твору репризна.

Характерною особливістю виконання є пунктирний ритм. Особливу увагу слід приділити грі шістнадцятих тривалостей після пауз (тт.11, 15, 21), яка вимагає чіткого дотримання ритму. Для підкреслення кульмінаційних моментів (тт.10, 11, 18, 26, 27) автор використовує акценти. Тому тут обов'язковим є витримання всієї тривалості звуку.

Звертає на себе увагу різноманітність штрихової палітри твору. Оскільки штрих, це «обумовлений конкретним змістом характер звучання, що отримується в результаті певної артикуляції» [3, 35], тому і виконання їх у творі (мартеле, тенуто, стаккато) повинно відповідати образному змісту.

Динамічна шкала п'єси *mp* – *f* . Досить важливим моментом є вміння розподілити *crescendo* (12-14 тт) та *diminuendo* (15, 18 тт.) на необхідний відрізок музичного матеріалу. Слід дотримуватись поступового (*poco a poco*) посилення (ослаблення) динаміки.

Німе кіно

В. Власов

Allegro vivo

1. *mf* Б (o) (o) 7 *sim.*

5. 7 (o) (o) 1. Б М

9. М 7 Б 7 *mf* *cresc.*

Кінець

М 7 *f* *mf*

f *mp* Б (o)

21

Musical score for measures 21-24. The piece is in B-flat major (one flat) and 3/4 time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet in measure 21. The left hand provides harmonic support with chords and single notes, including a triplet in measure 21. Chord symbols '7' and 'Б' are present above the bass line. The piece concludes with a double bar line and repeat sign in measure 24.

25

Musical score for measures 25-28. The right hand continues the melodic line with accents and a dynamic marking of *f* (forte) in measure 27. The left hand features chords and single notes with accents. Chord symbols '7' and 'Б' are present above the bass line. The piece concludes with a double bar line and repeat sign in measure 28.

Список джерел

1. Власов В. Педагогічний репертуар баяніста : Навчальний посібник / Редактори-упорядники А. Душний, В. Шафета. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2011. – 44 с.
2. Власов В. Джазові мініатюри для баяна (акордеона). Видавництво : Самвидав. 2001. 16 с.
3. Липс Ф. Искусство игры на баяне / Ф. Липс. – Москва: Музыка, 1985. – 160 с.
4. Одеська національна музична академія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://odma.edu.ua/ukr/structure/faculties/orchestral_faculty/folk_instruments/vlasov

Для нотаток

Для нотаток

Навчально-методичне навчання

В. Ф. Кучерук, П. Й. Шиманський

**Спеціальний музичний інструмент:
В. Власов. Джазові мініатюри для баяна
(акордеона).
Німе кіно**

Методичні рекомендації для самостійної роботи
з курсу
«Спеціальний музичний інструмент» та «Методика викладання гри на
музичному інструменті»

Формат 60x84 1/16. Обсяг 0,93 ум. друк. арк., 0,72 обл.-вид. арк.
Наклад 50 пр. Зам. 88. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Винниченка, 14, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.